

механізмів в Україні формуються економічні інновації у сфері освіти, а саме: нові механізми державного фінансування освіти, диверсифікація джерел фінансування освіти, нові механізми фінансування освіти підприємствами, пільгове стимулювання інвестицій у сферу освіти, нові механізми оплати праці робітників освіти. Як бачимо, усі ці механізми потребують розробки, реалізації й контролю з боку централізованого державного органу управління освіти. Тому Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України не може бути відстороненим від управління вищою освітою, однак його функції мають набути більшої ефективності й гнучкості.

Бібліографічні посилання:

1. Поступна О. В. Механізм державного управління вищою освітою / Стратегічні пріоритети, 2010. – № 1 (14). – С. 107-111.
2. Малиновський В. Я. Словник термінів і понять з державного управління / В. Я. Малиновський. – К.: Атіка, 2005. – 240 с.
3. Освіта України. Збірник законів. – Х. : Вид.-во «Бурун Книга» , 2007. – 304 с.

Т.Г. Ніколаєва

(Національний гірничий університет)

ЦЕНТР ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ НГУ ЯК НЕОБХІДНИЙ КОМПОНЕНТ СУЧАСНОГО ВНЗ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ МОРАЛЬНОГО ТА ФІЗИЧНОГО ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТСТВА

Навчальні заклади, як частина державної структури, відповідають за моральне і фізичне здоров'я народу, особливо молодого покоління. Це визначає майбутній потенціал будь-якої країни. Кожен навчальний заклад має не тільки навчальну але і виховну місію, тому необхідно підвищити ефективність ВНЗ як соціального інституту, який може протидіяти хвилі негативних явищ, що поглинули наше суспільство. Однією із характеристик університетів є виховна складова діяльності вузу.

Виховання на засадах здорового способу життя студентської молоді сприяє підвищенню духовних, моральних якостей, підвищує показники у навчанні, заохочує до занять спортом, громадською діяльністю, запобігає проявам злочинності та духовно-фізичній деградації української нації в цілому.

Під пресом потужної реклами алкогольно-тютюнових виробів, низькоякісної теле- та кінопродукції юнаки і дівчата – майбутні батьки – безконтрольно вживають спиртні та тютюнові вироби, наркотики, що призводить до безладних полових зв'язків, абортів, безплідності, виродженню і вимиранню населення, збільшенню числа карних злочинів. Це явище є закономірним наслідком насадження реклами алкоголю та тютюну, розрахованої на підлітків; низькопробних стандартів ЗМІ, телебачення; аморальних шоу та кінопродукції, під впливом яких знаходиться більшість молодого населення. Цьому впливу не можуть протистояти навіть більшість дорослих, тому необхідно допомогти молодій людині розібратись у цьому

розмаїтті інформації та засвоїти цінності, що допоможуть їй бути здоровою людиною, мати щасливу родину та гідно прожити своє життя.

Ці явища потребують постійного вдосконалення системи виховної роботи, її адаптації до швидкоплинних потреб сьогодення. Ситуація потребує посилення організаційно-виховної, культурно-освітньої роботи серед студентів. Необхідно вести пошук нових педагогічних технологій, які б ефективно спрацьовували у вихованні сучасної молоді.

Саме для вирішення цих проблем у Національному гірничому університеті в 2005 році створено Центр здорового способу життя (Центр). Створення Центру стало результатом пошуків шляхів вирішення низки вищезначених питань.

Центр є структурним підрозділом Інституту гуманітарних проблем НГУ, що діє на підставі Статуту Університету в межах чинного законодавства.

Мета роботи Центру - допомогти студентам стати здоровими, гармонійно розвинутими, успішними особистостями. Для цього необхідно поглибити та засвоїти наукові знання студентів у галузі здорового, активного та тверезого способу життя. Дуже важливо підготувати молодь не тільки до професійної діяльності, але й до інших сторін життя, щоб студенти могли досягти життєвих цілей та розкрити свої можливості в досягненні особистого благополуччя та благополуччя нашої держави. Для досягнення цієї мети особлива увага надається засвоєнню моральних і культурних цінностей та націленістю студентів на саморозвиток особистості.

Коло питань, які охоплює робота Центру:

– Здоров'я • Здоровий спосіб життя • Профілактика шкідливих звичок (алкоголь, тютюн, наркотики).

– Створення родини • Сімейні відносини • Материнство • Репродуктивне здоров'я • Наслідки абортів.

– Культура • Етика • Моральність.

– Розвиток особистості • Професійний ріст.

– Екологія людини.

Основні напрямки діяльності нашого Центру:

– освітня діяльність: проведення лекцій, семінарів, тренінгів, практичних занять з актуальних для студентів тем. Проведення зустрічей зі спеціалістами в галузі психології, соціології, профілактичної медицини, фізичного виховання;

– наукова й методична робота;

– видавнича діяльність: випуск методичних матеріалів, підручників, книг, брошур, газет, соціальної реклами;

– робота із громадськістю, ЗМІ;

– проведення науково-практичних конференцій, круглих столів, презентацій, культурних акцій;

– індивідуальна психологічна допомога студентам;

– проведення соціологічних досліджень;

– розвиток співробітництва з державними та недержавними структурами в Україні та за кордоном, що ведуть аналогічну виховну та просвітницьку роботу;

– передача свого досвіду іншим навчальними закладам і допомога у проведенні подібної роботи.

Для досягнення поставлених цілей Центром залучено, головним чином, внутрішній потенціал ВНЗ. Це спеціалісти окремих кафедр як гуманітарних, так і технічних: аерології та охорони праці, маркшейдерії, історії і політичної теорії, фізичного виховання, екології та інші. Також у роботі Центру приймають участь куратори студентських груп, робітники бібліотеки, редакційно-видавничий відділ. Задіяні Інтернет ресурс університету, спорткомплекс, бібліотека.

Друкуються методичні вказівки, навчальні посібники тощо на теми здорового способу життя, шкідливих звичок. Крім того, розроблено методичні матеріали, збірки, плакати, відеоматеріали як для роботи Центру, так і для розповсюдження в інших навчальних закладах.

Для наближення цієї мети спеціалістами Центру розроблена наступна схема роботи: зі студентами першого курсу (більш ніж 150 академічних груп) поза сіткою розкладу проводяться по два факультативних заняття «Основні засади здорового способу життя» з профілактики шкідливих звичок та набуття навичок здорового способу життя. На цих заняттях студентів також інформують про проведення інших семінарських занять та тренінгів, що проводяться Центром.

За бажанням студентів набираються групи для проведення семінарських занять з таких питань: «Життя без шкідливих звичок», «Здоровий спосіб життя», «Щаслива родина», «Мистецтво вчитися», «Взаємозв'язок між здоров'ям і екологією» та інші. Заняття проводять досвідчені викладачі НГУ та висококваліфіковані сторонні фахівці.

Особлива увага в роботі Центру надається збереженню репродуктивного здоров'я наших студентів та формуванню традиційних сімейних цінностей. Тому часто запрошуються фахівці для проведення занять за темами материнства, відносин між чоловіком та жінкою, розглядаються питання відповідального відношення до сімейного життя, батьківства, як народити здорову дитину, наслідків абортів.

Слід зауважити, що до запрошення сторонніх фахівців слід відноситись дуже уважно та відповідально, тому що в умовах сьогодення навіть вчена ступінь чи медична посада не дає гарантії, що запрошений фахівець під приводом запобігання СНІДу не буде просто рекламувати нову фірму контрацептивів або агітувати в якусь компанію, представником якої він є, спекулюючи поняттями здорового способу життя. Або під агітацією до «безпечної сексуальної поведінки» підштовхувати хлопців та дівчат до розпусного життя. На жаль, дуже часто цім грішать як деякі громадські організації, так і представники владних структур різних рівнів, «відробляючи» закордонні гранти.

Найкращим показником своєї роботи спеціалісти Центру вважають залучення студентів до активної співпраці та заохочення талановитих студентів до популяризації ідей здорового способу життя, природних методів оздоровлення і профілактики хвороб. Ведеться постійна праця над заохоченням студентів на самостійне проведення заходів, на написання статей, листівок, буклетів.

На наш погляд, цінним напрацюванням Центру є те, що заняття проводяться не тільки для студентів, але і для кураторів груп. Проведено курси

підвищення кваліфікації кураторів академічних груп (п'ять днів по 2 години) «Культура здоров'я», в яких приймали участь також викладачі інших вузів і навіть шкіл міста.

За запрошенням інших вищих навчальних закладів м. Дніпропетровська фахівцями Центру проводяться лекції для кураторів і студентів цих вузів. Деякі заходи та акції проводяться сумісно з іншими вузами міста та громадськими організаціями.

Фахівці Центру постійно ведуть пошук шляхів ефективних методів роботи зі студентами. Випробують нетрадиційні для Вузів підходи. Наприклад, значний інтерес у студентів викликає виставка плакатів у фойє університету, де на стендах розміщено цікаві пізнавальні матеріали на теми здорового способу життя. Теми виставки періодично змінюються – тютюнопаління, материнство, наслідки абортів й інше. Також добре спрацьовує відеотека, що розміщена у бібліотеці університету і містить десятки відеофільмів, які сприяють засвоєнню цінностей здорового способу життя. Відеотека має широкий вибір загальноосвітніх, науково-документальних, художніх фільмів, що підвищують культурний, моральний рівень та формують відповідальну громадську позицію особистості.

За час роботи Центру для обговорення насущних питань, пошуку нових ідей та рішень проведено низку конференцій, круглих столів сумісно з облдержадміністрацією та іншими організаціями. Також проведено дві міжнародні конференції «Здоровий спосіб життя: проблеми, досвід», у яких прийняло участь багато фахівців.

Але найбільшим надбанням, на наш погляд, є впровадження в навчальний процес дисципліни «Культура здоров'я» в циклі гуманітарних та соціально-економічних дисциплін вільного вибору студента. Підготовлено та затверджено програму дисципліни на два кредити (72 години на засвоєння), методичний супровід, конспект лекцій, мультимедійне супроводження (більше 120 слайдів), анкети, десятки різних фільмів на дисках. Перший рік ми викладаємо цю дисципліну. Вибрали її в 2011-2012 навчальному році 210 студентів.

Враховуючи досвід, набутий за сім років праці, успішну апробацію творчих наробок та деякі позитивні результати діяльності, маємо надію для вирішення проблем морального та фізичного здоров'я студентства.

Ю.М. Пазиніч, Ю.О. Шабанова
(Національний гірничий університет)

ПІДГОТОВКА ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ В ТЕХНІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТАХ

Постановка проблеми. В умовах достатньо бурхливого розвитку сучасного суспільства все більшої актуальності набуває необхідність зменшення розриву між новими умовами життя та сучасною системою знань, що в свою чергу обумовлює необхідність вдосконалення процесу отримання